

Ghidul de la A la Z privind implicarea cetățenilor în procesele decizionale

Încrederea cetățeanului în guvernare este unul dintre aspectele de bază ale democrației. Acest lucru pornește de la experiența personală a oamenilor cu privire la echitatea administrației, dar și de la oportunitățile de participare și influențare a proceselor decizionale. Vocea cetățenilor necesită răspunsul Guvernului, în timp ce calitatea implicării cetățeanului depinde foarte mult de calitatea administrației publice și capacitatea funcționarilor publici de a se angaja într-un dialog cu cetățenii, mai ales atunci când sunt abordate reformele de politici publice, inovații în diferite sectoare, strategii, etc. Această nouă paradigmă de implicate pornește de la piloni cheie a „Guvernării Deschise” care sunt: centrare pe cetățean, deschidere, transparența și colaborare; stimularea inovațiilor și tehnologiilor, și fiind responsabilizat față de cetățeni.

În mod ideal, procesele de implicare a cetățeanului trebuie să se conformeze atât cu legislația națională care se referă la domeniul respectiv, precum și practicile internaționale recomandate, cum ar fi ghidul privind “Cetățeni ca parteneri: informarea, consultarea și participarea publicului în procesul decizional” elaborat de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), 2001.

Scopul Ghidului de la A-Z constă în evidențierea și enumerarea etapelor cheie de pregătire a procesului decizional în baza Legii privind transparența în procesul decizional (2008), și din motiv că nu există un singur model care să se potrivească cel mai bine atunci când este abordat subiectul implicarea cetățenilor, acest Ghid, de asemenea, servește drept instrument concis și practic de referință pentru implementarea cu succes a implicării cetățenilor de către autoritățile publice.

Pilonii cheie ale Guvernării Deschise

Centrare pe Cetățean

Transparență

TIC și Inovații

Responsabilizare socială

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Etapa 1 Inițierea deciziei

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Obținerea acceptării de la factorii de decizie privind implicarea cetățenilor și asumarea angajamentului de utilizare a rezultatelor în procesul de elaborarea politicilor.

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

- Înțelegerea clară de către autoritatea publică a modului în care decizia va fi luată și nivelul de influență politică probabilă.
- Există resurse umane și financiare disponibile pentru procesul de angajament public;
- Autorității publice îi este clar cine poartă responsabilitatea finală pentru implementarea deciziei și desemnează personal sau un departament pentru procesul respectiv;
- Coordonatorul din cadrul autorității publice este informat despre inițierea deciziei.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Etapa 2

Informarea despre inițierea deciziei

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Educarea cetățenilor prin furnizarea informației accesibile despre problemele în cauză pentru a le permite să articuleze opinii informate.

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

- Sunt definite părțile interesate; Un anunț (atât unul general cât și direcționat) de inițiere a unei decizii este pregătit;
- Participanții interesați și comunitatea mai vastă primesc acces la materiale de context clare și detaliate, inclusiv prin mijloace online;
- Informația este prezentată într-un mod concis, explicit și accesibil publicului general.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Principiile directeore pentru fiecare etapă

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

Etapa 3

Pregătirea consultărilor publice

Încadrarea problemelor pentru consultări publice în mod neutru prin furnizarea de informații nepărtinitoare despre probleme într-un mod care permite părților interesate și comunității să evalueze opțiunile concurente cu care se confruntă factorii de decizie.

- Materialele aferente proiectului deciziei sunt pregătite, inclusiv nota informativă, studiul analitic, evaluarea impactului și alte materiale care servesc drept bază pentru elaborarea proiectului deciziei;
- Metoda de consultare pentru cazul respectiv este definită în baza Metodelor de Consultare cu Publicul;
- Consultarea publică se planifică în baza etapelor de planificare a consultărilor publice;
- A fost definit modul în care părțile interesate pot transmite recomandările și comentariile;
- Au fost formulate motivele pentru neorganizarea consultărilor publice (în cazul în care nu s-a primit nici-o recomandare);
- Notificarea privind retragerea proiectului deciziei din procesul decizional, inclusiv motivul retragerii este elaborat și prezentat, dacă este cazul;
- Motivul aprobării unei decizii urgente fără consultări publice este elaborat și prezentat (dacă este cazul).

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Etapa 4

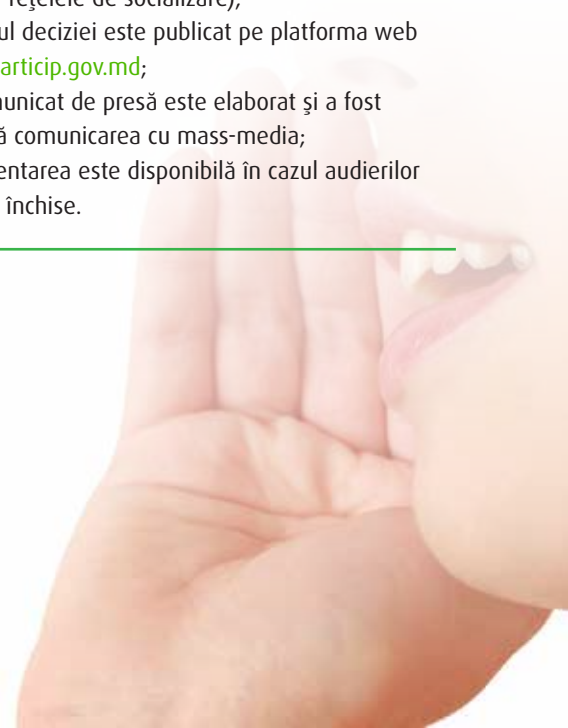
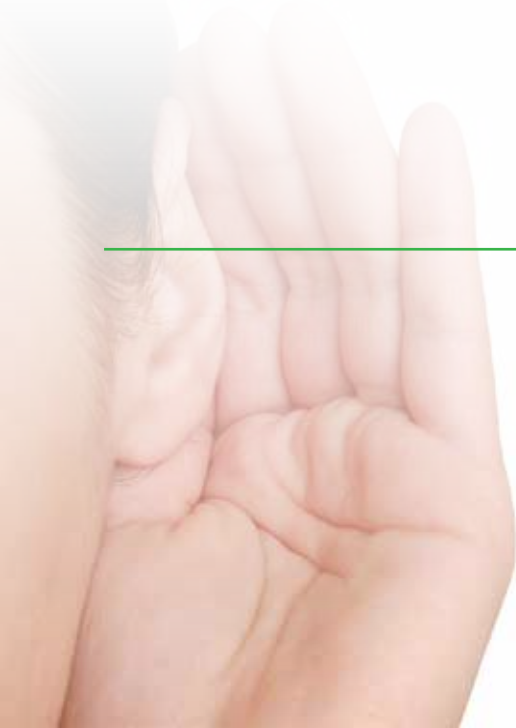
Informarea privind consultările publice

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Lucru asupra priorităților comune și asigurarea faptului că părțile interesate și comunitatea mai largă cunoaște și înțelege impactul implicării lor. Consolidarea motivării pentru participarea la consultări publice.

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

- Anunțul /invitația la consultări publice a fost pregătită;
- Anunțul (invitația) este făcută publică împreună cu proiectul deciziei și materialele aferente (web-site, locuri vizibile, e-mail, poștă obișnuită, media, inclusiv rețelele de socializare);
- Proiectul deciziei este publicat pe platforma web www.particip.gov.md;
- Un comunicat de presă este elaborat și a fost stabilită comunicarea cu mass-media;
- Argumentarea este disponibilă în cazul audierilor publice închise.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Etapa 5

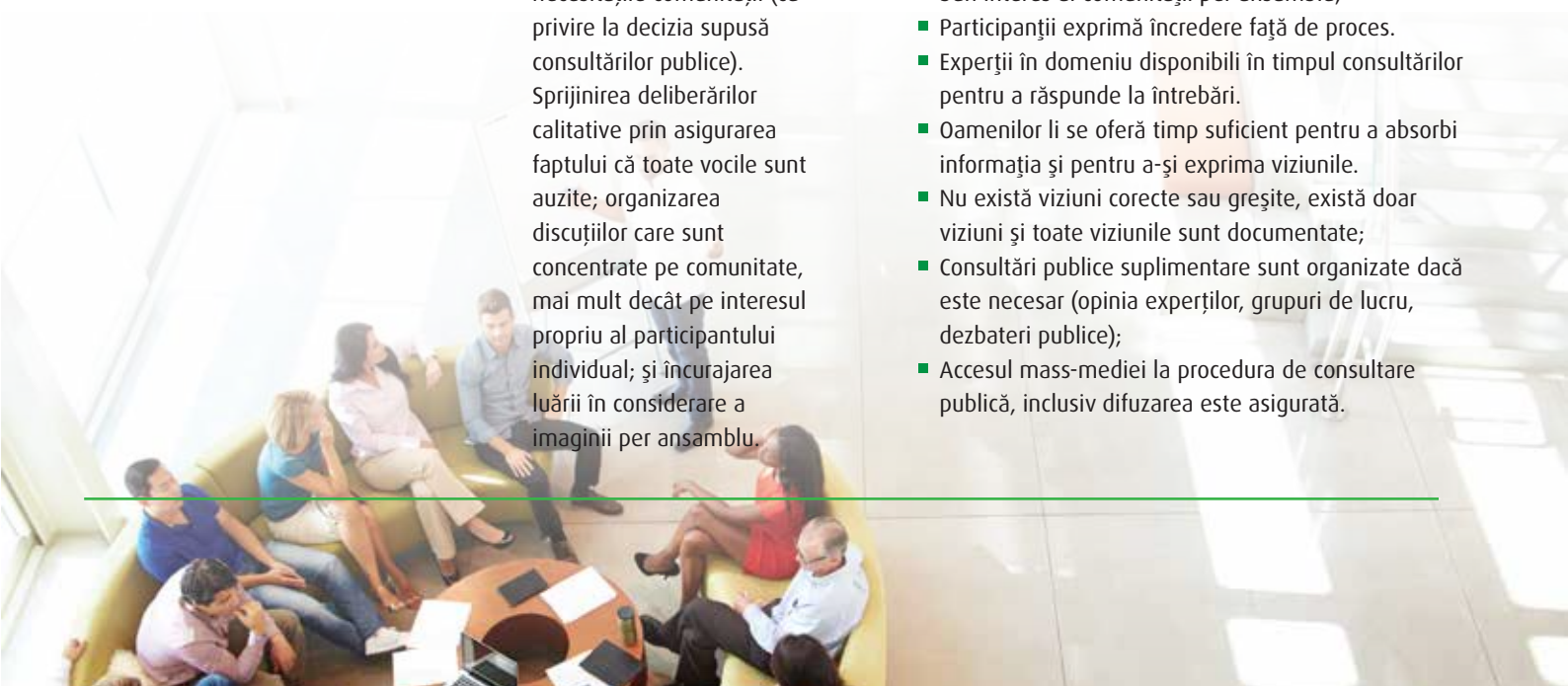
Desfășurarea consultărilor publice

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Asigurarea diversității și incluziunii prin implicarea unui grup de cetățeni echilibrat din punct de vedere demografic, care reflectă comunitatea și necesitățile comunității (cu privire la decizia supusă consultărilor publice). Sprijinirea deliberărilor calitative prin asigurarea faptului că toate vocile sunt auzite; organizarea discuțiilor care sunt concentrate pe comunitate, mai mult decât pe interesul propriu al participantului individual; și încurajarea luării în considerare a imaginii per ansamblu.

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

- Participanții sunt selectați într-un mod care nu este deschis pentru manipulare și care reprezintă o secțiune transversală a comunității. Este de preferat un proces de selecție aleatorie.
- Participanții sunt întrebați nu despre ceea ce ei doresc personal dar despre ceea ce este în cel mai bun interes al comunității per ansamblu;
- Participanții exprimă încredere față de proces.
- Experții în domeniu disponibili în timpul consultărilor pentru a răspunde la întrebări.
- Oamenilor li se oferă timp suficient pentru a absorbi informația și pentru a-și exprima viziunile.
- Nu există viziuni corecte sau greșite, există doar viziuni și toate viziunile sunt documentate;
- Consultări publice suplimentare sunt organizate dacă este necesar (opinia experților, grupuri de lucru, dezbateri publice);
- Accesul mass-mediei la procedura de consultare publică, inclusiv difuzarea este asigurată.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Etapa 6 Colectarea recomandărilor

Principiile directoare pentru fiecare etapă

A face să conteze cu o probabilitate mare că recomandările primite și prioritățile împărtășite de participanți vor duce la acțiune.

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

- Toate recomandările primite sunt înregistrate conform procedurii de înregistrare;
- Recomandările primite individual și prin intermediul mijloacelor online sunt incluse în sinteza recomandărilor;
- Procecele verbale ale consultărilor tet-a-tet sunt elaborate prin reflectarea atât a recomandărilor verbale cât și a celor în formă scrisă;
- Perioada de timp pentru primirea recomandărilor poate fi prelungită la solicitare.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Etapa 7

Revizuirea recomandărilor

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Reflectarea contribuțiilor primite în urma consultărilor. Asumarea obligației de a ține cont de utilizarea contribuțiilor cetățenilor primite pe parcursul procesului de implicare.

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

- Acceptarea sau respingerea recomandărilor primite se face în baza unei examinări minuțioase a tuturor recomandărilor primite;
- Sinteza recomandărilor este pregătită;
- Sinteza recomandărilor este făcută publică;
- Este pregătit dosarul proiectului deciziei care include toate procesele verbale ale ședințelor consultărilor publice, recomandările primite și sinteza acestora;
- Este făcut public proiectul deciziei, ținând cont de recomandările care au fost acceptate și cele care nu au fost acceptate.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

Etapa 8 Publicarea

Asumarea angajamentului de a avea un proces transparent și responsabil/echitabil pe tot parcursul procesului, în special prin împărtășirea publică a complexității, argumentelor pro și contra oferite de către participanți în procesul de consultare și rezultatul final al acestui proces.

- Rezultatele consultărilor publice sunt aprobate și publicate;
- Toate părțile interesate sunt informate despre rezultatele consultării/consultărilor;
- Dosarul este disponibil publicului;
- Decizia aprobată este publicată.

Etapele procesului de pregătire a deciziei

Principiile directoare pentru fiecare etapă

Ce înseamnă această etapă din punct de vedere practic?

Etapa 9 Raportarea

Susținerea implicării prin intermediul comunicării și feedback-ului continuu privind monitorizarea și evaluarea deciziei aprobate. Consolidarea motivației noi față de angajament.

- Actualizarea și comunicarea continuă este efectuată în mod public;
- Rezultatele asociate cu participarea în acest proces sunt prezentate/partajate cu comunitatea mai largă;
- Coordonatorului i se oferă toată informația necesară pentru elaborarea raportului anual privind transparența în procesul decizional.

Versiunea deplină a Ghidului privind Angajarea Cetățenilor poate fi accesat aici

<https://sites.google.com/site/ghidrevimplicareacetatenilor/>

Ghidul de la A la Z privind implicarea cetățenilor în procesele decizionale vine să sprijine Guvernul Republicii Moldova în sporirea transparenței în procesul decizional în general, și oferă o scurtă prezentare a principalele etape de implementare a legii privind transparența în procesul decizional, în special. Acesta este elaborat ca parte a unei cooperări strânse între Academia de Governare Electronică din Estonia, Institutul pentru o Governare Deschisă Moldova și Centrul de Governare Electronică din Republica Moldova. Versiunea completă a ghidului privind angajarea cetățenilor poate fi accesată aici <https://sites.google.com/site/ghidrevimplicareacetatenilor/>

OPENGOVINSTITUTE

e-Governance Academy